

L' ART DEL PAGÈS

FOMENT DE LA AGRICULTURA DE BADALONA

Concurs de pulverisadors y materials pera combatre 'l mildiu

Instruccions, bases y condicions

A iniciativa del FOMENT DE LA AGRICULTURA DE BADALONA y cumplimentant l'acort prés en la sessió general reglamentaria del 12 de Janer ultim, se celebrarà en aquesta Vila un concurs d'instruments ó pulverisadors y materials pera combatre 'l *mildiu*, lo darrer diumenje del prop-vinent mes de Maig, dia 26, á las 3 de la tarde; baix los auspicis y comptant ab l'apoyo de las Excel·lén-tíssimas Corporacions Provincial y Municipal, de Barcelona y Badalona, respectivament.

I.

Tots los que vulgan pendre part al espressat Concurs públich, deurán quedar inscrits per tot lo dia 12 del citat mes,

enviant sa adhesió escrita al Sr. PRESIDENT DEL FOMENT DE LA AGRICULTURA. BADALONA.

II.

Per tot lo dia 19 del mateix mes, deurán haver presentat los instruments y materials ab que desitjin concorrehi; acompanyant los datos següents:

Pés total del pulverisador ó instrument, buyt y plé; cabuda, en litros, del mateix; materials empleats en sa construcció; preu en venda y demés circumstancias que 's vulgan fer constar.

III.

Los gastos de transport y los de retorn al punt d' origen correrán á càrrech dels interessats; aixís com també los de viatge d' aquestos ó dels representants seus, á quins estiga confiat lo funcionament dels aparatos ó la aplicació dels materials.

IV.

La inscripció ó matrícula será gratuita pera tots los que presentin instruments ó materials al concurs.

V.

Hi haurá premis, que consistirán en:

Diplomas de Progrés, de Mérit, de Perfecció, Honorífichs y de Cooperació; adjudicats al bon criteri del Jurat que 's nomenará de la manera següent:

- A. Presidirá lo Jurat calificador, lo President de la Associació, Corporació ó Societat rural mes antiga que 's trovi representada al acte de verificarse las probas prácticas dels instruments en una vinya, propietat del Excm. Senyor D. Evaristo Arnús.
- B. Será Vice-president del Jurat, lo Sr. President del «Foment de la Agricultura.»
- C. Desempenyarà lo càrrech de Secretari del Jurat, l' individu de la Junta Organisadora elegit al acte de constituirse aquell; quina designació farà lo President, en alta veu.

D. Formarán part del Jurat, com á vocals: lo Sr. Secretari del «Foment de la Agricultura»; los representants de Societats rurals y los Directors de periódichs agrícolas ó revistas agrícola-industrials que no sigan organs de Corporacions catalanas: exceptuantse 'ls forasters, quals representants y periódichs, de fet y de dret, hi tindrán tots, veu y vot.

VI.

Pera la adjudicació dels premis ó recompensas á que 's fa referencia en la base anterior, se tindrán en compte totas las circunstancias espressadas en la II y las que sancioni la práctica, com á resultat de las probas públicas que 's farán ab los diversos instruments que 's presentin á concurs, especialmente la bona feyna, en calitat y cantitat; lo qual constituheix l' objecte principal del certámen práctic.

VII.

Cada concurrent trovará demarcadas las rengleras iguals dels ceps que haurá de ruixar ó fer la aplicació dels materials; á qual objecte, en la mateixa vinya hi haurá tot lo convenient pera carregar las eynas y mesurarlas.

VIII

La Comitiva 's reunirá en la Plassa de la Vila, devant de la Casa del Ajuntament, d' ahont sortirá pera anará fer las probas. Executadas aquestas, retornará á la població pera disoldre's devant del domicili que 'l «Foment de la Agricultura» ocupa prop de la Casa de la Vila, en lo Camí Ral, com á lloch destinat pera fallar immediatament (en votació secreta y per butlletas) y guardar los efectes confiats á la seva custodia, que 'ls interessats no vulgan ó no pugan emportarse'ls desseguida.

Aquesta Comissió Organisadora se complau en convidar á totas las Associacions Rurals y similars á la nostra y als periódichs, sens escepció: comptant ab l' apoyo que de tothom necessita pera portar á bon terme l' acte

que s' ha proposat realisar, per creure'l de suma importancia pera 'l pays en general y molt especialment pera la classe pagesa; en la confiansa de que no veurá defraudadas las sevas esperansas, donant aixís una proba mes de la bona cultura de Catalunya, desitjosa sempre de seguir las petjadas de las Naciones que van al cap dels avessos rurals (que no vol ser la última, sino la primera en imitar); donchs creu que 'ls Concursos experimentals poden difundir molta llum en lo resultat dels problemas agrícolas, qual solució práctica 's busca; y en lo present, pera aliviar la trista sort de la pagesia, que veyent atacadas las sevas vinyas y morts los seus ceps per lo terrible *mildiu* y altres plagas, ha de procurarse 'ls medis mes apropiat pera defensarse del millor modo y de la manera mes económica posibles.

Badalona y Abril de 1889.

FRANCISCO VIÑAS, *alcalde*.—EVARISTO ARNÚS, *president honorari*.—JOSEPH VENTURA Y GAUSACHS, *president del «Foment de la Agricultura»*.—MARTÍ PUJOL Y PLANAS, *secretari*.—JOAQUIM DE FERRATER, *soci honorari*.—FRANCISCO X. TOBELL Y ARGILA, *soci honorari*.

NOTA IMPORTANT. —Entre 'l ferro-carril de Fransa y 'l tram-via á vapor del Litoral hi ha una cuarentena de trens diaris pera trasladarse de Barcelona á Badalona y vice-versa, que emplean de 20 á 30 minuts en lo trajecte, lo qual facilita d' una manera extraordinaria la concurrencia per la comoditat de las personas que tingan interés en assistirhi.

ALTRE. —A fid' evitar ingerencias, no 's permeterá entrar al clos d' operaciones sinó á las personas que vajan provehidas de las corresponents contrassenyas, las quals se facilitarán en lo «Foment de la Agricultura» á tots aquells individuos que acreditin estar compresos en las condiciones avans espressadas.

Consideracions sobre 'l pervindre de nostras vinyas. (*)

Carta 11.^a

Sr. Director de L' ART DEL PAGÉS:

Mon bon amich: en ma darrera carta m'ocupava d' un dels arguments mes considerables en que sol apoyarse la lliure competència y que es á la vegada una de las bases del lliure cambi. La necessitat importada per la lluyta contínua entre 'ls productors origina, segons los economistas, major activitat, mes atenció, mes estudi y com á consecuencia, lo progrés industrial. Aixó dit aixís en general se presta á grans discursos y fins sembla contenir una veritat palmaria; si ho examiném bé, las cosas prenen son respectiu lloch y resulta una volta més que las apariencias enganyan.

La lluyta per la existencia pot produhir incalculables beneficis á la producció, de la mateixa manera que 'ls produheix en la esfera purament individual: ja ho he dit: la necessitat desvetlla y espavila, las dolsors del no fer res no son patrimoni de qui veu l' espectre de la miseria, ó de qui 'n sent las mortals fibladas. Mes totas las cosas tenen son degut punt: tots los extrems son viciosos y no hi ha exageració que no porti consecuencias desagradables, encare que sia en las materias menos importants y mes inofensivas. En la que 'ns ocupa tot es relatiu: no té base, ni assiento l' absolutisme de las teorias, ni de las prácticas, perquè sempre cal contar ab la naturalesa de las cosas y ab las circunstancias de lloch y temps. L' industrial estudiará y redoblará sos esforços, si prevéu lo perill de ruina: ¿que 's farà si la mira evident, segura, é irremediable? lo que fan los qui tancan las fábricas y 'ls tallers devant d' una forsa major, é invencible: baixan lo cap y ab fonda tristesa abandonan aquells centres de treball que no poden conservar. Lo pagés estudiará y acreixerá la sua activitat, si veu manera d' escapar de la miseria que l' amenassa; ¿que farà si no la veu, si no la pot veure en las circunstancias que 'l rodeijan? lo que fan los qui deixan las terras hermas, ó las entregan á la cobdicia insaciable de l' administració: baixan lo cap y ab llágrimas als ulls abandonan las terras que avans regavan ab suors. Los obrers

(1) Vegis lo número 370.

prestarán mes atenció, s' aplicarán pera millorar la tasca si la necessitat truca á la porta; ¿que farán, si la tasca s' acaba, ó si 'l salari no es suficient per atendre á la subsistencia? lo que fan aquells que s' entregan á la *huelga* forso: baixan lo cap y ab lo cor destrossat tancan la casa, abandonan la provincia ó la patria y buscan la vida demanant á la caritat lo que 'l treball no 'ls dona, ó á l' extranger lo que la patria 'ls nega. Lo capitalista cavilará, si veu prop lo risch de no trovar interés, ó colocació al capital; ¿que farà si realment no 'l trova? Lo que fan los qui l' apartan de tota colocació improductiva: baixan lo cap angustiosos, cercan en vá y acaban per consumir lo que constituía un element de producció y era la vida de tota una familia.

Aixó portan l' exageració y l' absolutisme de las teorías: la necessitat espavila, però té un límit que no deu rebassarse. Vull contarvos un cuento que tal volta ja sabréu; mes que estimo aquí oportú. Contan que quan l' estat no s' havia apoderat encara de las propietats del clero, hi havia en cert poble de la montanya un rector que, pera tenir companyia y cultivar dos ó tres vinyetas havia llogat un mosso anomenat Jordi. La majordona cuidava d' arreglar la cistella cada dia que 'l mosso devia anar á la vinya y com que era per tot extrem económica y fins escassa li donava pa d' ordi y vi del mes inferior. En Jordi prengué paciencia alguns dias; després, aixís que arribava al tros, registrava la cistella y veient la miserable menestra, exclamava: «vi agre y pa d' ordi. jeu Jordi.» En Jordi jeya tot lo dia y las herbas creixian qu' era un contento, sense que may s' acabés la tasca. Lo bó del rector que ho ignorava tot, preguntava al mosso l' estat de la feyna y no podia obtenir altre contesta sino que las tiras arribavan al cap, y volguent vigilarlo s' en aná á la vinya que ab admiració trová plena de gram y de canyota. ¿Que será que no será? se digué, y pensá amagarse pera sorprendre al mosso. Arribar aquest y fer lo de cada dia, fou tot hù: examiná la cistella, exclamá lo de costum y 's calá á jeure. Aquella exclamació ensenyá al rector mes que tot un llibre d' economía. Se 'n aná d' amagat y al sigüent matí ordená á la majordona que dongués al mosso pa blanch y vi bo. En Jordi arriba al tros, examina la menestra y llavors exclama: «pa blanch y vi de rector, travalla traïdor.» y travalla que treballarás, no donant á l' eyna moment de repós en Jordi cavá la vinya en compte de passar las horas sense fer res.

Y entenguéu que no hi ha economista que no admeti la moral d'aqueix cuento. Tots proclaman y demostren que 'ls elements de producció cercan empleo reproductiu y fujen d'allí ahont no trovan utilitats; tots proclaman y demostren que 'l treballador prefereix morir de miseria que no de miseria y fatiga. Implantéu donchs la lliure competència sens atendre á condicions y circumstancias, no penséu en si 'ls productors tenen millors, ó pitjors medis pera produhir, no fixéu l' atenció en los preus de producció y de venda: no miréu sino lo que pot fer la necessitat. ¡Ah! es facilíssim que 'ls productors, al examinar las utilitats exclamin, com en Jordi: «vi agre y pa d'ordi, jeu Jordi,» y 's tanquin las fábricas y 'ls herms creixin y las feras acaben per rondar per los carrers y plassas de poblacions despobladas y desertas.

Aixó no succehirá may, aixó es exajerat, me diréu. Certament per que constitueix l' altre cara de la medalla, correspon á l' exageració lliure-cambista, es l' absurdo que naix d' una doctrina absurda, y segurament que no s' arribará may á las últimas conseqüencias. De totas maneras es una prova de que la rahó de necessitat no es base suficient per entregarnos á una lluyta desigual y mortífera.

Ara jo 'm permeto preguntarvos: ¿es possible en un moment donat cambiar l' estat de cosas actuals? He sentit dir als lliure-cambistas que la culpa del considerable atrás en que 's trova la producció nacional en tots los seus rams consisteix en que 'ls productors son ignorants, poch aplicats y que aixís en los procediments com en los instruments qu' emplean, están á poca distancia dels temps d' Adan y Eva. Y aixó ho diuen ab una seguretat y ab una serietat que no sembla sino que sols ells son los sabis y los treballadors y que fora d' ells no hi ha res que valga la pena. En quan se tracta dels agricultors, allá carregan de ferm y á fé que 'ls maltractan sens cap mica de caritat. Y es lo bo del cas que á ningú dels mes granats de la colla se li ocorra anar pels camps ensenyant procediments nous, ni á implantarlos per ell mateix, com si 'ls agricultors constituïssen una rassa á part, ó una d' aquellas carreras militars qu' ells ne dihuen d' *escala cerrada*. A càssar perdius, ó á buscar vots bé hi van pels camps, que vingan á ensenyar als ignorants y veurém clara la ignorancia d' aquells capitossos que tant enrahonan y declaman.

Jo no dich pas que no tinga molt qu' aprendre l' agricultura espanyola considerada en general; jo no dich pas que no estigui faltada de certs procediments y de certas màquines que podrian millorar y abaratar los productes, mes sostinch ab tota la forsa de la convicció que no es justa la acusació lliurecambista y que ni en un moment es dable cambiar l' actual estat de cosas, ni d' ell ne tenen la culpa los qui 's dedican á l' agricultura. Si ho voléu, ne parlarém un altre dia.—X.

Almansa 20 d' Avril.

CALENDARI DEL VINICULTOR

MAIG.

En las comarcas fredas y ahont la pujada de la savia en las vinyas se verifica aquet mes, recomaném que s' exerceixi una vigilancia constant sobre 'ls vins que hi haja en los cellers, pera en cas necessari poder pendre las precaucions que hem aconsellat en lo mes passat.

En aquet mes y á principis de Juny es cuan los vins están mes exposats á tornarse agres, per lo tant lo vinicultor deu examinar sovint las botas plenas y á la menor senyal desagradable li aconsellém lo venga desseguida pera no exposarse á perdre'l.

Considerém inoportú l' ús de substancias estranyas al ví pera disfressar l' agror ó cualsevol altre malaltía, porque además de ser remeys de curta durada, may transigirém ab certas prácticas que unicament serveixen pera desacreditar los cellers ó comarcas ahont s' usan.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FÉLIX, MOLAS, 31.—BARCELONA.